مانور آب

یک تجربهٔ واقعی برای آموزش صرفه‌جویی آب از استان اردبیل

سعیده باقری

با خانم ماهری، مدیر دبیرستان آیت‌الله مروج (در شهر اردبیل)، در دفتر مجله آشنا شدم و متوجه شدم که ایشان طی سال تحصیلی گذشته طرحی را در دبیرستان تحت مدیریت خود اجرا کرده‌اند که بسیاری از دغدغه‌های ما در سلسله بحث‌های آب را پوشش می‌دهد. از ایشان درخواست کردم وقتی را برای گفت‌وگو درباره طرحشان اختصاص دهند و خوشبختانه با روی باز پذیرفتند. به نظرم رسید جا دارد در آخرین شماره و به‌عنوان حسن‌ختام مجموعه مطالب آب، طرح ایشان را خدمت شما معرفی کنم. این طرح که در حال تبدیل به طرح سراسری مانور آب است، با همکاری شورای دانش‌آموزی و مشارکت جمعی از همکاران خانم ماهری در دبیرستان به اجرا درآمده است.

اهداف کلی طرح ناظر مصرف بهینه آب

۱. آموزش روش‌های صحیح مصرف آب در مدرسه به دانش‌آموزان و انتقال این آموزه‌ها به خانواده

۲. جلوگیری از اسراف آب در مدرسه و خانه

شرح وظایف ناظرین مصرف بهینه آب

از گروه ناظر مصرف بهینهٔ آب خواسته می‌شود تا در ساعات زنگ تفریح با حضور در آبخوری و وضوخانه ناظر مصرف بهینه آب توسط دانش‌آموزان باشند و در صورت عدم رعایت موارد صرفه‌جویی و باز گذاشتن بی‌مورد شیرهای آب با رعایت احترام به طرف مقابل تذکر دهند و پس از پایان ساعات تفریح و اطمینان از بسته‌بودن تمامی شیرهای آب محل را ترک کنند و تا شروع زنگ تفریح بعدی هیچ شیر آبی باز نماند. با این روش از اسراف آب در مدرسه جلوگیری می‌شود.

شرح فعالیت‌های انجام شده در مدرسه در راستای طرح

ابتدا جلسه توجیهی در شورای دانش‌آموزی مدرسه توسط مدیر برگزار شد و پس از آن، ستاد اجرایی ناظر مصرف بهینه آب، با مشارکت دانش‌آموزان داوطلب تشکیل شد. خانم ماهری طی ابتکار عمل جالبی برای اعضای ستاد، ابلاغ و کارت صادر کردند و هر روز، بازوبند و کاورهایی نیز در اختیار دانش‌آموزانی که نوبت نظارتشان بود، قرار دادند. به این ترتیب نوعی کار اجرایی و رعایت قانون نیز ضمن اجرای این طرح به دانش‌آموزان آموزش داده شد.

سایر فعالیت‌ها نیز با همکاری و همفکری تمامی معلمان و کادر مدرسه به شرح زیر اجرا شد.

- جمع‌آوری آیاتی از قرآن در مورد اهمیت آب در کلاس‌های قرآن
- نقاشی در کلاس‌های فرهنگ و هنر با موضوع آب
- انشاء و مقاله‌نویسی با موضوع آب در کلاس‌های ادبیات فارسی
- تهیهٔ روزنامه‌دیواری در کلاس‌های تفکر و سبک زندگی
- صدور کارت شناسایی با عنوان ناظر مصرف بهینه آب برای بچه‌های ناظر
- اختصاص تابلو اعلانات آب در راهرو و آبخوری و وضوخانه با درج مطالب مفید و سازنده
- طرح موضوع در شورای دبیران و انجمن اولیاء و مربیان و شورای دانش‌آموزی و شورای مدرسه
- تشکیل جلسه با حضور کلیه دانش‌آموزان در مورد روند و چگونگی اجرای طرح
- تعمیر کلیه شیرآلات مدرسه و جایگزین تعدادی از شیرها با شیر اهرمی
- پیاده‌روی در اطراف دریاچهٔ شورابیل (اردبیل) با هدف آموزش مصرف بهینه آب
- تهیه و پخش سی‌دی‌های آموزشی مرتبط
- حضور در کوه‌پیمایی با پیام «مصرف بهینهٔ آب»
- اجرای نمایش آب و سنگ؟
- برگزاری جلسات آموزش خانواده و دادن اطلاعات در مورد مصرف بهینه آب به حاضران
- تنظیم سربرگ‌نامه‌های اداری با جملاتی در مورد آب
- تنظیم برنامه بازدید از سدها، منابع آبی، مراحل تصفیه آب
- دیوارنویسی حیاط مدرسه و مصور کردن دیوارها با پیام‌های مرتبط
- حساس‌کردن خانواده‌ها نسبت به بحران آب با همکاری دانش‌آموزان همانند طرح همیار پلیس و سایر طرح‌های فرهنگی و اجتماعی
- تهیه آلبوم عکس از روش‌های صرفه‌جویی و اسراف آب و نصب عکس‌ها در معرض دید دانش‌آموزان
- تهیه بروشورهای آموزشی مخصوص دانش‌آموزان و اولیاء در مورد روش‌های مصرف بهینه آب جهت مطالعه
- تهیه بازوبند با آرم ناظر مصرف بهینه آب برای تعدادی از دانش‌آموزان
- تهیه کاور با آرم ناظر مصرف بهینه آب برای تعدادی از دانش‌آموزان
- اعطاء حکم ناظر مصرف بهینه آب به تمامی دانش‌آموزان
- عقد پیمان‌نامه بین تمامی دانش‌آموزان به‌عنوان ناظرین مصرف آب
- قاب و نصب کردن اهداف و شرح وظایف ناظرین مصرف بهینه آب
- تهیه دفتر ثبت تجربیات و خاطرات ناظرین مصرف آب
- منصوب کردن نیروی خدماتی به‌عنوان یکی از ناظرین مصرف آب
- خواندن یک پیام مفید و سازنده در زمینهٔ مصرف بهینهٔ آب سرصف و برنامه آغازین
- اجرای برنامه افتتاحیه با حضور مسئولین استان جهت رسمیت بخشیدن به فعالیت‌ها
- پخش سخنرانی حجت‌الاسلام قرائتی با موضوع صرفه‌جویی در مصرف آب